

Orimattilan kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle lakiluonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (VN/558/2022)

Kaupunginhallitus 13.06.2022 § 259
277/00.01.01/2022

Valmistelu ja lisätiedot työllisyysvastaava Susanna Rahikkala
susanna.rahikkala(at)orimattila.fi, p. 044 781 3948 ja hallintojohtaja
Lilli Peltonen, lilli.peltonen(at)orimattila.fi, p 044 781 3602

Taustaa, Kuntaliitto 2022

Esitys liittyy pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman toteuttamiseen. Hallitusohjelman keskeisenä tavoitteena on työllisyyden vahvistaminen ja työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin. Syyskuussa 2020 pidetyn hallituksen budjettiriihen päätösten mukaan hallitus tekee hallituskauden aikana taloutta vahvistavia työllisyystoimia, joiden tavoitteena on saavuttaa 80 000 lisätyöllisen työllisyysvaikutukset.

Hallitusohjelman mukaan kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä käynnistettiin 1.3.2021 työllisyyden edistämisen kuntakokeilut, joissa kokeilukunnat vastaavat osin alueensa työ- ja elinkeinopalveluiden tarjoamisesta. Kevään 2021 puoliväliriihessä hallitus päätti julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022–2024. Samalla hallitus päätti jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Hallitus linjasi, että siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Linjauksen mukaan valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin sekä työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Valtio ja kunnat jakaisivat työvoimapalveluiden rahoitukseen liittyvää kustannusvastuuta, jolloin turvattaisiin kuntien kannusteet järjestää palveluja myös heikommassa työmarkkina-asemassa oleville.

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut. Muutoskokonaisuus vaatii kuitenkin eräitä tarkennuksia, jotta uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan ja varmistetaan samalla kunnallisen itsehallinnon toimintaedellytykset.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Orimattilan kaupunki näkee tärkeäksi, että järjestämisvastuu on jokaisella kunnalla ja yhteistyön mahdollisuudet toisten kuntien ja muiden toimijoiden kanssa toimimiseen ovat turvatut. Näin ollen varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan kuntien mahdollisuuden edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Rahoituksen osalta tulee kriittisesti tarkastella mm. laajan työttömyyden merkitystä rahoituskriteerinä, joka esityksessä on nyt 30 %. Orimattilan kaupunki näkee, että laajan työttömyyden painoarvoa olisi korotettava. Työttömyysturvan rahoitukseen tulisi luoda mekanismi, joka ottaisi huomioon työllisyyteen ja työttömyyteen vaikuttavat tekijät myös tulevaisuudessa ja mahdollistaisi kuntien vaikutusmahdollisuuksia kohdata tulevia suhdanne- ja muista taloudellisia riskejä sekä parantaisi te- palveluiden yhdenvertaista tarjoamista.

Orimattilan kaupungin lausunnossa on tukeuduttu Kuntaliiton lausuntoon, seudulliseen kuntakokeilukuntien lausuntovalmisteluun sekä organisaatiokohtaiseen asiantuntijanäkemykseen.

Lausunto on

liite nro 3 (toimitetaan myöhemmin).

Esittelijä vt. kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lakiluonnokseen liitteenä olevan lausunnon.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: lausuntopalveluun